

မြန်မာဘာသာစကားရှိ မွေးစားစကားလုံးများမှ ဥပစာအသုံးများ

စောမြတ်စန္ဒီလွင်*

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည်အတ္ထုဗေဒဘာသာရပ်၏ ကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်သောဥပစာတင်စားမှုကို အခြေခံ၍ လေ့လာ တင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဥပစာတင်စားခြင်းသည် ဘာသာစကားအားလုံးတွင်တွေ့နိုင်သောသဘော တစ်ခုဖြစ်သည့်အလျောက် ဥပစာများကို ဘာသာစကားတစ်ခုမှ တစ်ခုသို့ပြန်ဆိုပြီး မွေးစားယူတတ်ကြ သည်။ ထိုဥပစာများကိုပါဠိဘာသာနှင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာတို့မှဝင်ရောက်လာသော စကားလုံးများဖြင့် တင်ပြထားပါသည်။ မြန်မာဘာသာစကားတွင်တွေ့ရှိရသော မွေးစားဥပစာများကြောင့် စကားလုံးတို့၏ အနက်ရင်းမှ အနက်အသစ်တိုးပွားလာပြီး စကားလုံးအသစ်များဖြစ်လာကာ မြန်မာဘာသာစကား ဖွံ့ဖြိုးမှုကို အထောက်အကူပြုနိုင်စေရန် တင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။
သော့ချက်စကားလုံးများ - စကားလုံး၊ ဥပစာတင်စားမှု၊ မွေးစားစကားလုံး၊ မွေးစားဥပစာ

နိဒါန်း

ဤစာတမ်းသည် မြန်မာဘာသာစကားတွင် တွေ့ရသော မွေးစားဥပစာ အသုံးများကိုလေ့လာ ထားသောစာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ ဘာသာခြားစကားမှ မြန်မာဘာသာစကားအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာ သော မွေးစားစကားလုံးများမှ ဥပစာအနက်ထင်ဟပ်နေသောစကားလုံးများကို ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤစာတမ်းတွင် ဥပစာတင်စားမှုသဘောကိုသိရှိစေရန်၊ ဥပစာများကြောင့်အနက် ချဲ့ထွင်လာပုံကို သိရှိစေရန်နှင့် ဥပစာများကြောင့် စကားလုံးအသစ်များတိုးပွားလာကြောင်း သိရှိ စေရန်ရည်ရွယ်၍ တင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဥပစာတင်စားသော စကားလုံးများကိုလေ့လာ တင်ပြ ရာတွင် နေ့စဉ်ပြောဆို သုံးနှုန်းနေသော စကားများကိုအခြေပြု၍ လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ မွေးစား ဥပစာအသုံးများ လေ့လာမှုကို ဥပစာဝေါဟာရဖွင့်ဆိုချက်နှင့် ဘာသာခြားစကားမှမွေးစားထားသော ဥပစာများဟူ၍ နှစ်ပိုင်းခွဲကာတင်ပြထားပါသည်။ ဘာသာခြားစကားမှ မွေးစားထားသောဥပစာများ ဟုဆိုရာတွင်လည်း မြန်မာဘာသာစကားအပေါ် အစဉ်အလာအရ သြဇာကြီးမားခဲ့သော ပါဠိဘာသာ နှင့် မျက်မှောက်ခေတ်တွင် ထိတွေ့မှုများသော အင်္ဂလိပ်ဘာသာတို့မှစကားလုံးများကိုသာ တင်ပြထား ပါသည်။ မြန်မာစကားလုံးချင်း ပေါင်းစပ်တင်စားထားသော ဥပစာစကားများကဲ့သို့ ဘာသာခြား စကားလုံးများနှင့် မြန်မာစကားလုံးပေါင်းစပ်၍ တင်စားထားပုံ၊ အခြားဘာသာမှ ဝင်ရောက်လာသော ဥပစာများကို ဘာသာပြန်ခြင်းဖြင့် တင်စား ထားပုံတို့ဖြင့် ဖော်ပြထားပါ သည်။

သုတေသနမေးခွန်းနှင့်ပြဿနာအချို့

မြန်မာဘာသာစကားရှိ မွေးစားစကားလုံးများမှ ဥပစာအသုံးများကို လေ့လာရာတွင် အောက်ပါအချက်များကို ဆန်းစစ်တင်ပြသွားပါမည်။

၁။ ဥပစာစကားများသည် နေ့စဉ်သုံးပြောစကားများ အတွက် မည်မျှအရေးပါသနည်း။

* ဒေါက်တာ၊ ကထိက၊ မြန်မာစာဌာန၊ ဟင်္သာတတက္ကသိုလ်။

၂။ မည်သည့်ပညာရပ်နယ်ပယ်ကို အခြေခံ၍ လေ့လာမည်နည်း။

၃။ မွေးစားစကားလုံးများမှ ဥပစာတင်စားမှုလည်းရှိသော စကားလုံးများဖြစ်အောင် မည်သို့သော အကြောင်းရင်းခံဖြစ်ရန် လိုအပ်သနည်း။

ဟူသော မေးခွန်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ဥပစာစကားများသည် မြန်မာဝေါဟာရ ကြွယ်ဝလာစေရန် အထောက်အကူပြုပုံကိုဖော်ပြခြင်း၊ အတ္ထဗေဒပညာရပ်ကိုသာ အခြေခံ၍ လေ့လာခြင်း၊ မြန်မာဘာသာ အတွင်းသို့အခြားဘာသာမှဝင်ရောက်ပြီး ဥပစာအနက်ထင်သောစကားများဖြစ်ခြင်းစသည့် အချက်များ အပေါ် မူတည်၍လေ့လာတင်ပြသွားပါမည်။

သုတေသနခေါင်းစဉ်နှင့် သုတေသနပြဿနာဆက်စပ်ပုံ

နေ့စဉ်ပြောစကားများတွင် ဥပစာစကားများမှာ အသုံးတွင်ကျယ်သော်လည်း အသိနည်းသော ကြောင့် ဥပစာဟူသည်မည်သို့သောစကားမျိုး ဖြစ်ကြောင်းတင်ပြလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။ မွေးစားစကားလုံး များကို အသံလှယ်မွေးစားခြင်း၊ ဘာသာပြန် မွေးစား ခြင်းတို့ဖြင့် သတ်မှတ်ကာ လေ့လာတင်ပြထား ပါသည်။ ဥပစာတင်စားမှုအရ အရာတစ်ခုအတွက် သုံးသောစကားကိုထိုအရာနှင့်တွဲဆက်မှုရှိသော အခြား အရာတစ်ခုဆီသို့ ပြောင်းရွှေ့အသုံးပြုခြင်းကို အဓိကထားကာ လေ့လာတင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါ သည်။

စာပေလေ့လာဆန်းစစ်ချက်

ဤကျမ်းကိုပြုစုရန်အတွက် ရှေးဦးစွာ ဒေါက်တာခင်အေး၏ အတ္ထဗေဒနိဒါန်းနှင့်စကား သမုဒ္ဒရာ စာသမုဒ္ဒရာစာအုပ်များကို ဖတ်ရှုလေ့လာရပါသည်။ အတ္ထဗေဒဟူသည် ဘာသာစကား၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို လေ့လာသောပညာရပ်ဖြစ်ပေရာ ဥပစာတင်စားမှုသည်လည်း အတ္ထဗေဒ၏ကဏ္ဍ တစ်ခုအဖြစ်ပါဝင်နေကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ဥပစာတင်စားမှုကြောင့် စကားလုံးများ အသုံးကျယ်ပြန့် လာရသည်။ အနက်အဓိပ္ပာယ်များကြွယ်ဝလာရသည်။ ဥပစာတင်စားသုံးသောစကားလုံးအရေအတွက် လည်း တိုးပွားလာသည်။ ထို့ကြောင့်ဥပစာနှင့် ပတ်သက်သော စာတမ်းပြုစုနိုင်ရန်အတွက် ပညာရှင် ဆရာကြီး၊ ဆရာမကြီးများပြုစုထားသောစာတမ်းများ ကျမ်းများကိုလေ့လာဖတ်ရှုခြင်းဖြင့်ဥပစာ၏ သဘောသဘာဝများကို နားလည်သိရှိလာပြီး မွေးစားဥပစာအသုံးများကို လေ့လာရာတွင် အထောက် အကူ ပြုနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဆက်လက်၍ ဒေါက်တာသန်းသန်း၏ (၂၀၀၇) ခုနှစ်တွင်၊ ဒဂုံတက္ကသိုလ်တွင် ရေးသားခဲ့သော မြန်မာဘာသာစကားမှ ဥပစာအသုံးများလေ့လာ ချက်စာတမ်းကို လေ့လာဖတ်ရှုခဲ့ပါ သည်။ ဥပစာလေ့လာမှုအမျိုးမျိုးကို လေ့လာတွေ့ရှိခဲ့ပြီးနောက် မြန်မာဘာသာစကားအတွင်းရှိနေ သော မွေးစားစကားလုံးများမှ ဥပစာတင်စားမှုများကို လေ့လာထားခြင်းမရှိသေးကြောင်း တွေ့သော ကြောင့် ဤစာတမ်းကိုလေ့လာတင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မွေးစားဥပစာအသုံးပြုမှုကိုလေ့လာနိုင် ရန်အတွက် အလေ့လာခံစကားလုံးများမှာ လက်ရှိအသုံးပြုနေသော စကားများဖြစ်ရန်လိုအပ်ခြင်း ကြောင့် နေ့စဉ်ပြောဆိုနေသော လူမှုကိစ္စရပ်များအပေါ်တွင်အခြေခံ၍လေ့လာ ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

နည်းနာ

ပညာရပ်ဆိုင်ရာ နယ်ပယ်အနေနှင့် ဘာသာစကားဆိုင်ရာစာပေ၊ စာတမ်းများ၊ စာအုပ်များကို လေ့လာ၍ ဥပစာတင်စားမှုများကို ဖော်ပြသွားပါမည်။ ဆက်လက်ပြီး မွေးစားစကားလုံးများနှင့် ဥပစာအနက်ထင်သောစကားလုံးများ၏ သဘောသဘာဝကိုလေ့လာပြီး သုတေသနပြုလုပ်သွားပါမည်။

၁။ ဥပစာဝေါဟာရဖွင့်ဆိုချက်

"ဥပစာ'ဟူသည် ပါဠိဘာသာစကား 'ဥပစာရ' မှ ဆင်းသက်လာသော ပါဠိသက် စကားလုံး ဖြစ်ပြီး 'တင်စားသောစကား' (မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၉၉၊ စာ-၃၈၁) ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ 'တင်စား' ကို 'တစ်စုံတစ်ခုအမည်ကို အခြားတစ်စုံတစ်ခု၌ တင်၍ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုသည်' (မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၉၉၊ စာ-၁၃၀) ဟုဖွင့်သည်။

မြန်မာပါဠိအဘိဓာန်တွင်

"ဥပ-စာရ(ဥပစာရ) ဥပ/စရ + ဇာ - အနီးအနား
အနီးအနား၌ ဖြစ်သောအရပ်အနီး၌ ကျင်လည်ခြင်း ...
တင်စားခြင်း၊ နီးသောအနီး၌ကျက်စားသော"(ဟုတ်စိန်၊ ၁၉၅၄-၅၅၊ စာ-၂၂၁)

ဟုအနက်ဖွင့်သည်။

ထိုသို့သော ဖွင့်ဆိုချက်များအပြင် ဆရာကြီးမောင်ခင်မင်(ခနုဖြူ)က စကားသမုဒ္ဒရာ၊ စာသမုဒ္ဒရာတွင်-

"တင်စားမှုဟူသည်အဘယ်နည်း။ တစ်စုံတစ်ရာအား ရည်ညွှန်းခေါ်ဝေါ်သည့်စကားလုံးကို ထိုတစ်စုံတစ်ရာနှင့် သဘောတစ်ရပ်တွင်တူညီသည်၊ ဆက်စပ်သည်ဟု မှတ်ယူရသော အခြားတစ်စုံတစ်ခုအတွက် ရွှေ့ပြောင်းသုံးနှုန်းခြင်းပင် မဟုတ်ပါလော" (ခင်မင်၊ ၂၀၀၅၊ စာ-၁၆၀)

ဟူ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။ ဥပစာ၏သဘောနှင့် ပတ်သက်၍ 'ဒေါသမြွေဟောက်' ဟူသော ဖော်ပြချက်တွင် ဒေါသကိုမြွေဟောက်ဖြင့် တင်စားကာ ပြင်းထန်သော ဒေါသဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဥပစာတင်စားမှုသည် မတူသောအရာတို့၏ တူညီမှု၊ သဘောချင်းနီးစပ်ဆက်သွယ်မှုတို့ကို အခြေခံကာတစ်ခုနှင့် တစ်ခုပြောင်းလဲ သုံးနှုန်းခြင်းဖြစ်သည်။ 'ဥပစာ'နှင့် 'တင်စား' ကိုတွဲကာ 'ဥပစာတင်စားသည်'၊ 'ဥပစာတင်စားမှု'စသည်ဖြင့်သုံးသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ ဥပစာတင်စားခြင်းသည် ရှိပြီးသားစကားလုံးကို အခြားအကြောင်းအရာအတွက် ချဲ့ထွင်အသုံးပြုခြင်းဖြစ်သည်။

၂။ မြန်မာဘာသာစကားရှိမွေးစားစကားလုံးများမှ ဥပစာအသုံးများ

ဘာသာစကားနယ်ပယ်တစ်ခုတွင် လူမှုကိစ္စအမျိုးမျိုးကို အခြေပြု၍ စကားလုံး များပွားများလာသည်။ လူမှုကိစ္စရပ်သစ်များပေါ်ပေါက်လာသည့်အခါ ထိုအကြောင်း အရာနှင့်ပတ်သက်၍ စကားလုံးသစ်များတီထွင်ကြရသည်။ တစ်ခါတစ်ရံရှိပြီး စကားလုံးကိုပင် အလားတူအနက်အဓိပ္ပာယ်

မျိုး၌ ချဲ့ထွင်သုံးစွဲကြသည်။ တင်စား ပြောဆိုကြသည်။ သာဓကပြရလျှင် 'ပေါင်ရင်းမှခြေဖဝါးအထိ အစိတ်အပိုင်းကို ခြေထောက်' ဟုခေါ်သည်။ (မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၉၉၊ စာ-၅၈)

ထိုကဲ့သို့ အစိတ်အပိုင်းမျိုးကို တိရစ္ဆာန်များတွင် တွေ့ရသောအခါ သီးခြား အမည်မပေး တော့ဘဲ 'ကြက်ခြေထောက်၊ နွားခြေထောက်' ဟုသုံးနှုန်းလာသည်။ ထိုမှတစ်ဖန်သက်မဲ့၌လည်း ထိုသို့ ထောက်ကန်ပေးထားသော အချောင်းအတံများကို 'စားပွဲခြေထောက်၊ ကုလားထိုင်ခြေထောက်၊ ကုတင်ခြေထောက်' စသည်ဖြင့်သုံးနှုန်းပြန်သည်။ ခြေ၏ပြုမူလှုပ်ရှားပုံ အမူအရာကိုစွဲ၍ လူခြေထောက် နှင့် အသွင် သဏ္ဍာန်ချင်းတူညီမှုအရတင်စားထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လူ့ကိုယ်ခန္ဓာအစိတ်အပိုင်း အမည်ကို လူ့ကိုယ်ခန္ဓာနှင့် မဆိုင်သောအခြားအရာဝတ္ထုများအတွက် ရွှေ့ပြောင်းသုံးနှုန်းခြင်းဖြစ်ပါ သည်။ ထိုမျှမကအခြားလူမှုကိစ္စအတွက်လည်း တင်စားသုံးနှုန်း တတ်ပါသည်။

- ခြေသွက်သည် (အကြံအစည်အလုပ်အကိုင်သွက်လက်လျင်မြန်သည်)
- ခြေတို (သွားလာရသည့်အကြိမ်များသည်)
- ခြေဖျားထောက် (မောက်မာဝင့်ကြွားသည်၊ စိတ်ကြီးဝင်သည်)

စသည်ဖြင့်ဥပစာအနက်များ တိုးပွားလာသည်။ မြန်မာဘာသာစကားတွင်သာမက စကားတိုင်းတွင် လည်း ဥပစာတင်စားမှုများရှိကြသည်။ မည်သည့်ဘာသာစကားမဆို နီးစပ်ရာဘာသာစကား၏ သက်ရောက်မှုကို ခံကြရမြဲပင်ဖြစ်သည်။

မြန်မာဘာသာစကားသည်လည်း အစဉ်အလာအရ ဩဇာကြီးမားခဲ့သော ပါဠိဘာသာ၏ လွှမ်းမိုးမှုကို ခံခဲ့ရခြင်း၊ မျက်မှောက်ခေတ် အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကား နှင့်ထိတွေ့မှုများခြင်းကြောင့် ယင်းဘာသာစကားတို့မှ စကားလုံးများသည် မြန်မာဘာသာသို့ မွေးစားစကားလုံးများအဖြစ် ဝင်ရောက်လာခဲ့ကြသည်။ မြန်မာဘာသာ စကားထဲသို့ ရောက်နေသော မြန်မာဘာသာစကား မဟုတ် သည့် စကားလုံးကို ဘာသာဗေဒ ဝေါဟာရအရ မွေးစားစကားလုံးဟု ခေါ်သည်။ မြန်မာဘာသာသို့ ဝင်ရောက်လာသော မွေးစားစကားလုံးများထဲတွင် ဥပစာစကားများကိုလည်းတွေ့ရသည်။ မူလ ဘာသာစကားတွင် ဥပစာတင်စားပြီး မြန်မာဘာသာစကားသို့ ဥပစာတင်စားသည့်အနက်ဖြင့် အသုံး ပြုသော မွေးစားစကားလုံးများကို တွေ့ရသကဲ့သို့ မူလက ဥပစာတင်စားခြင်းမရှိဘဲ မြန်မာဘာသာ စကားတွင် မွေးစားယူသောအခါမှ ဥပစာအနက်ရှိသော စကားလုံးများကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာ ဘာသာစကားတွင် တွေ့ရှိရသော မွေးစားဥပစာများကို-

- ပါဠိဘာသာစကားမှ မွေးစားဥပစာအသုံးများ
- အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားမှ မွေးစားဥပစာအသုံးများ

ဟူ၍ ကဏ္ဍ (၂)ခုခွဲကာ လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

၂။ ၁။ ပါဠိဘာသာစကားမှ မွေးစားဥပစာအသုံးများ

မြန်မာစာပေစတင်ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည့် ပုဂံခေတ်ကတည်းက မျက်မှောက်ခေတ်တိုင်အောင် ပါဠိဘာသာစကားများကို မွေးစားယူခဲ့သည်။ ထိုသို့ စကားလုံးများကိုမွေးစားယူရာမှ မိမိပြောလို သောအချက်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေရန် ဥပစာတင်စားမှုများ ဖန်တီးလာခဲ့ကြသည်။ မွေးစားထားသော စကားလုံးများကို ဥပစာတင်စားရသည့်အခါ ပါဠိဘာသာစကားတွင် အနက်ရိုးဖြင့်သာသုံးနှုန်းထား သော်လည်း မြန်မာဘာသာစကား အတွင်းသို့ဝင်ရောက်လာသောအခါတွင် မူလအနက်ရိုးအတိုင်း

သုံးနှုန်းထားသည်လည်းရှိ၍ အချို့ကိုမြန်မာစကားဖြင့်ပေါင်းစပ်ကာ ဥပစာတင်စားထားသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ယင်းတို့မှာ-

ကညာ - ပါ. ကညာ- ၁၀ နှစ်အထက်ဆယ့်နှစ်နှစ်အောက်အရွယ် မိန်းမငယ်။
အပျိုစင်။

ယင်းကို 'ကညာစစ်သည်'
'ကညာစစ်နေလိုက်တာ'

စသည်ဖြင့် သုံးနှုန်းလေ့ရှိသည်။ ကညာဟူသော ပါဠိစကားလုံးကို'စစ်' ဟူသော စကားနှင့် ပေါင်းစပ်ပြီး သုံးထားခြင်းဖြစ်သည်။ တစ်စုံတစ်ရာကို နှေးကွေးလေးလံစွာပြုမူလှုပ်ရှားတတ်သည်ကို တင်စားထားခြင်းဖြစ်သည်။

စကားပလ္လင်ခံ

‘ပြောမှာသာ ပြောပါစကားပလ္လင်ခံနေစရာမလိုပါဘူး’

‘ တကတည်းစကားပလ္လင်ခံနေတာ မပြီးနိုင်တော့ဘူး’

တွင် ပလ္လင်သည် ပါဠိ - ပလ္လင်မှ ဆင်းသက်လာသော ပါဠိသက်ဝေါဟာရဖြစ် သည်။ မူလက ပလ္လင်ကို ‘မြင့်မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထိုင်ရန်ပြုလုပ်ထားသော ခုံမြင့်’ဟု အနက်ရှိပြီးမြန်မာစကားတွင် မွေးစားယူလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ရှေးအခါက ကျမ်းစာအုပ်များကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရာတွင် ရှေးဦးအစအချိုးစကားများကို ပလ္လင်သဖွယ်စီသွင်း၍ထည့်လေ့ရှိသည်။ ယင်းကို စာပလ္လင်ဟုခေါ်ဆိုကြသည်။ ထိုမှစ၍ ရှေးဦးအချိုးစကား၊ အစပျိုးစကားများကို စကားပလ္လင်ဟုခေါ်ဆိုရာမှ ‘လိုရင်း စကားမပြောမီ အကြောင်းခံအစပျိုးခြင်း’ ကို စကားပလ္လင်ခံသည်ဟု တင်စားထား ခြင်းဖြစ်သည်။

စိတ် - ပါ - စိတ္တ - သက်ရှိသတ္တဝါများ၌ ရှိသည့် သိတတ်ကြံတတ်သောသဘော။ သဘောထား။ စွဲလမ်းချက်။

ထို့ကြောင့် စိတ်သည် မြန်မာစကားမဟုတ်ပေ။ ပါဠိသက်ဝေါဟာရသာဖြစ် သည်။ စိတ္တကို မြန်မာမှုပြုကာ မွေးစားလိုက်သည်။ ထိုမွေးစားစကားလုံး ‘စိတ်’ ကိုပင်တင်စားထားသည့် သဘောဖြင့် အသုံးပြုထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

စိတ်ဟူသော ပါဠိသက်စကားလုံးများကို မြန်မာစကားလုံးများဖြစ်သည့် ‘ကြီး၊ ဖြောင့်၊ နု၊ မာ၊ ထက်၊ ပူ၊ ပုပ်၊ ကောက်၊ ဖြူ’ စသည်တို့ဖြင့် ပေါင်းစပ်ကာ တင်စားမှုများ ပြုလုပ်သည်ကိုတွေ့ရသည်။ ယင်းတို့မှာ-

ဒေါသပြင်းထန်သည်	ကို	စိတ်ကြီး
စိတ်သဘောထားဖြောင့်မှန်သည်	ကို	စိတ်ဖြောင့်
စိတ်သဘောထားပျော့ညံ့သည်	ကို	စိတ်နု
စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်သည်	ကို	စိတ်မာ
စိတ်ဓာတ်ပြင်းထန်သည်	ကို	စိတ်ထက်

ကြောင့်ကြစိုးရိမ်သည်	ကို	စိတ်ပူ
စိတ်ထားယုတ်ညံ့သည်	ကို	စိတ်ပုပ်
အတွင်းကျိတ်၍မကျေမနပ်ဖြစ်သည်	ကို	စိတ်ကောက်
တွေးတောပူပန်စရာမရှိဖြစ်သည်	ကို	စိတ်ချ
စိတ်သဘောထားဖြူစင်သည်	ကို	စိတ်ဖြူ

ဟူ၍ သုံးနှုန်းထားသည်။ ယင်းကို ကြည့်လျှင် ခြပ်မဲ့သဘောတရားဖြစ်သည့် စိတ်ကို ခြပ်ရုံအနေဖြင့် တင်စားရေးဖွဲ့ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းစားလုံးသည် မြန်မာဘာသာစကားတွင် အသားကျအနည်ထိုင် နေသောကြောင့် ဥပစာစကား ဟူ၍ သတိမထားမိကြသော စကားလုံးများဖြစ်သည်။

ဋီကာ - ပါ. ဋီကာ - ချဲ့ထွင်ပြောဆိုရေးသားသည်။

ပါဠိစကားလုံးဋီကာကိုမြန်မာစကားချဲ့နှင့်ပေါင်းစပ်ပြီး 'ဋီကာချဲ့သည်' ဟူ၍ တင်စားသုံးလိုက်သည်။ မူလကချဲ့ထွင်ပြောဆိုသည်ဟူသောအနက်ဖြင့်သာသုံးနှုန်း ထားသော်လည်း ဥပစာအနက်ဖြင့် တင်စားလိုက်သောအခါအကဲပိုစွာဖြည့်လောင်း ပြောဆိုသည်ဟူသော သဘောဖြစ်သွားသည်။

ဒေါသ - ပါ. စိတ်ဆိုးခြင်း၊ အမျက်ထွက်ခြင်း၊ စိတ်တိုခြင်း။

ဒေါသဟူသော ပါဠိစကားကို မွေးစားယူလိုက်ပြီး ခြပ်မဲ့သဘောရှိသော ဒေါသကို ခြပ်ရုံ သဘောဖြင့် ဒေါသကြီးသူကို 'ဒေါသအိုး'၊ အလွန်စိတ်ဆိုးသည်ကို 'ဒေါသကြီး'၊ စိတ်တိုနေသည်ကို 'ဒေါသထွက်'ဟူ၍ တင်စားသုံးနှုန်းထားသည်။ ထို့ပြင် 'ဒေါသမီး'ဟူ၍ ဒေါသကို မီးကဲ့သို့ ပူလောင် တတ်သည့်သဘောဖြင့် ဂုဏ်ရည်တူချင်း ဥပစာတင်စားထားသည်ကိုတွေ့ရသည်။

ဒုက္ခ - ပါ. ဒုက္ခ - ဆင်းရဲခြင်း

'အမေ့ရဲ့ ဒုက္ခအိုးလေး'

ဟူ၍ သုံးနှုန်းလေ့ရှိသည်။ ယင်းသို့ တင်စားပြခြင်းဖြင့် မျက်စိနှင့်မမြင်ရသော ဒုက္ခကို စိတ်အာရုံတွင် မြင်သာထင်သာရှိလာသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ပိဋကတ် - ပါ. ပိဋကတ္တယ - သုတ်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာဟူသော ဘုရားဟော

ပါဠိတော်သုံးစု၊ ပိဋကတ်သုံးပုံ။

ယင်းပိဋကတ်ဟူသော ပါဠိသက်ဝေါဟာရကို တင်စားသည့်သဘောဖြင့် 'ပိဋကတ်အိုးကွဲ' ဟု သုံးနှုန်းထားသည်။ ပညာမရှိဘဲနှင့် ပညာတတ်ယောင်ဆောင်သူကိုခေါ်သော ဥပစာစကားဖြစ်သည်။

မာန - ပါ. မာန - ထောင်လွှားခြင်း၊ မောက်မာခြင်း၊ စိတ်ကြီးဝင်ခြင်း။

ယင်းကို 'သူကသိပ်မာနကြီးတာ'

'နှစ်ဦးနှစ်ဖက်ပြေလည်အောင် မာနချသင့်တယ်'

'သူကမာန်တက်နေတယ်'စသည်ဖြင့် ခြပ်မဲ့သဘောဖြစ်သည့်မာနကို အကောင်အထည် သဘောဖြင့် တင်စားသုံးနှုန်းထားသည်။ မာနဟူသော ပါဠိ စကားလုံးကို အသံလှယ် မွေးစားထားသည့် အပြင်မြန်မာမှုပြုကာ မာန်ဟူ၍ အသွင်ပြောင်းမွေးစားထားသည်ကိုလည်းတွေ့ရသည်။ မာနဟူသော

ပါဠိစကားလုံးသည် မြန်မာဘာသာစကားတွင် အနယ်ထိုင်နေသော မွေးစားစကားလုံးဖြစ်ပြီး ဥပစာ တင်စားမှုတွင်လည်း အသားကျနေသည်ကို တွေ့ရသည်။

မောဟ - ပါ.မောဟ - တွေဝေခြင်း၊ အမှန်အမှား၊ မခွဲခြားနိုင်ခြင်း။

ယင်းကို 'မောဟ မျဉ်းပြိုင်များ'

'မောဟ စားသူများ'

စသည်ဖြင့်မျက်စိဖြင့်မမြင်ရသော မောဟကို မျဉ်းပြိုင်များဖြင့် လည်းကောင်း၊ စားသောက်ဖွယ်ရာအနေ ဖြင့်လည်းကောင်း တင်စားသုံးထားသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ မောဟဟူသော ပါဠိစကားလုံးကို အသံလှယ်၍မွေးစားထားသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

မေတ္တာ - ပါ.မေတ္တာ - ချစ်ခင်ခြင်း

မေတ္တာကို 'မေတ္တာဖျန်းမှ လန်းဆန်းမယ်'

'မေတ္တာစောင်ခြုံလုံပါတယ်'

ဟူ၍မေတ္တာကို အေးမြသောရေအဖြစ် လည်းကောင်း၊ နွေးထွေးမှုသဘော ဖြင့်လည်းကောင်း တင်စားထားသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ မေတ္တာဖြင့် တင်စားထားသော ဥပစာများကို မြန်မာဘာသာ စကားတွင် အများအပြားတွေ့ရပါသည်။

လောဘ - ပါ.လောဘ - လိုချင်မက်မောခြင်း၊ တပ်မက်ခြင်း။

လောဘကြီးသူ ကို လောဘအိုး

ဟူ၍ပါဠိစကားကို မြန်မာစကားဖြင့် ပေါင်းစပ်ကာ ဥပစာတင်စားထားသည်ကို တွေ့ရ ပါသည်။

သောက - ပါ.သောက - စိုးရိမ်ကြောင့်ကြခြင်း

ယင်းသောကကို 'သောကပင်လယ်'၊ 'သောကမုန်တိုင်း'ဟူ၍တင်စားသုံးနှုန်း ကြပါသည်။ ပင်လယ်၏ကြီးမားသော ဂုဏ်ရည်၊ မုန်တိုင်း၏ ပျက်စီးစေတတ်သော ဂုဏ်ရည်များဖြင့် တင်စား ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ပါဠိဘာသာမှ မွေးစားထားသော စကားလုံးများကို ဥပစာတင်စားထား သည်ကိုကြည့်လျှင် မြန်မာဘာသာစကားအတွင်း အသုံးပြုနေသည်မှာများစွာတွင်ကျယ်နေပြီကို တွေ့ရသည်။ ထိုတင်စား ထားသောစကားများကို ကြည့်လျှင် ပါဠိဘာသာမှ စကားလုံးအတိုင်း အသံလှယ်ပြီးယူသည်လည်းရှိ၍ မြန်မာမှုပြုထားသော ပါဠိစကားလုံးများလည်း ပါဝင်သည်။ ယင်းစကားလုံးတို့ကို မြန်မာစကားလုံးနှင့် ပေါင်းစပ်၍ ဥပစာတင်စားထားခြင်းဖြစ်သည်။

၂။ ၂။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားမှ မွေးစားဥပစာအသုံးများ

အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားသည် မြန်မာဘာသာစကားနှင့်အများဆုံးထိတွေ့ ဆက်ဆံနေသည့် ဘာသာစကားဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားမှစကားလုံးများသည် မြန်မာဘာသာ စကားအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာသည်။ မြန်မာတို့ကလည်း ယင်းတို့ကိုမွေးစားစကားလုံးများအဖြစ် သုံးစွဲလာခဲ့သည်။ မွေးစားစကားလုံးတို့ကို ဥပစာတင်စားသည့်အခါများတွင် သုံးနှုန်းတတ်သည်ကို လည်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ယင်းတို့မှာ-

အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားမှ Age of Knowledge ကို မြန်မာဘာသာပြန်ကာ 'ပညာခေတ်' ဟု တင်စားထားသည်။ ခေတ်ဟူသောဒြပ်မဲ့နှင့် ပညာဟူသော ဒြပ်မဲ့အချင်းချင်း တင်စားသုံးထားခြင်း ဖြစ်သည်။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာတွင် ရေနံကို တင်စားခေါ်ဝေါ်သည့် black gold ကို မြန်မာဘာသာစကားတွင် 'ရွှေမည်း'ဟူ၍ ဘာသာပြန်ကာ တင်စားထားသည်။ ထို့ပြင် black list သည်မသင်္ကာသူများ၊ အကြွေးမဆပ်နိုင်သူများ၏ အမည်စာရင်း ကို ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းကို မြန်မာဘာသာစကားတွင် 'အမည်ပျက်စာရင်း'ဟူ၍ ဘာသာပြန်ကာ တင်စားထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

အလားတူပင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားတွင် ကုန်ပစ္စည်းများ တရားမဝင် ရောင်းချသည်ကို black market ဟု တင်စားထားပြီး မြန်မာက 'မှောင်ခိုဈေး' ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ တရားမဝင်သော ငွေကို black money ဟုတင်စားထားပြီး မြန်မာက 'ငွေမည်း' ဟူ၍လည်းကောင်း ဥပစာတင်စား ထားသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ထို့ပြင်မိသားစုအတွင်းဆိုးသွမ်းသူ၊ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းတွင်မကောင်းသတင်း ရှိသူကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာတွင် black sheep ဟုတင်စားထားပါသည်။ ယင်းကို ဘာသာပြန်ကာ 'သိုးမည်း' ဟူ၍ မြန်မာဘာသာစကားတွင် သုံးစွဲလာခဲ့ပါသည်။

ပြည်ပသို့ပညာရှင်များ သွားရောက်အလုပ်လုပ်ခြင်းကြောင့် အတွေးအခေါ်များ၊ ဉာဏ်ရည်များ ဆုံးရှုံးသွားသည်ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာတွင် brain drain ဟုတင်စားသုံးနှုန်းပါသည်။ ယင်းကို မြန်မာဘာသာစကားတွင် 'ဦးနှောက်ယိုစီးမှု'ဟူ၍ ဘာသာပြန် မွေးစားထားပါသည်။ ဦးနှောက်နှင့် အတွေးအခေါ် ဆက်စပ်မှုကို အခြေပြုတင်စားထားသော ဥပစာဖြစ်သည်။

ကိစ္စတစ်ခုကို ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုသည်။ အချက်ပြုသည်။ အခွင့်အရေးပေး သည်ကို green light ဟုတင်စားထားပြီးမြန်မာက 'မီးစိမ်းပြ' သည်ဟုဘာသာပြန် ကာ တင်စားမှုပြုလုပ်သည်။

ဆက်သွယ်ရေးစနစ် ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ သွားလာပို့ဆောင်ရေးစနစ်များ ကောင်းမွန်လာမှု ကြောင့် တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ လွယ်ကူစွာသွားလာနိုင်ခြင်း စသည်ဖြင့် ကမ္ဘာနှင့်အဝန်း တပြေးညီ သွားလာဆက်သွယ်နိုင်သည်ကို Goble village ဟူ၍ တင်စားထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ မြန်မာဘာသာစကားတွင် 'ကမ္ဘာရွာ' ဟုပင်ဘာသာပြန်၍ တင်စားထားသည်။ မြန်မာ၊ လာအို၊ ထိုင်း ဟူသည့် နိုင်ငံသုံးနိုင်ငံ ထိစပ်ရာဒေသကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားတွင် Golden Triangle ဟု တင်စား ထားသကဲ့သို့ မြန်မာဘာသာစကားတွင်လည်း 'ရွှေတြိဂံဒေသ'ဟု တင်စားသုံးနှုန်းထားသည်။

ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ပြောင်းလဲလာမှုများကြောင့် တစ်နိုင်ငံနှင့်တစ်နိုင်ငံ လွတ်လပ်စွာ ကုန်သွယ်မှုပြုသည့် မူဝါဒကို opendoor policy ဟု သုံးနှုန်းထားပြီး မြန်မာဘာသာစကားတွင် 'တံခါးဖွင့်ဝါဒ' ဟူ၍ တင်စားထားသည်။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားတွင်အရောင်နှင့်ပတ်သက်သည့် စကားလုံးများဖြင့် ဥပစာတင်စားမှု ပြုတတ်သေးသည်ကိုတွေ့ရသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ကြော်ငြာများကို yellow pages ဟု သုံးထား သည်ကို မြန်မာက 'အဝါရောင်စာမျက်နှာများ' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ white elephant ကို 'ဆင်ဖြူတော် စီမံကိန်း' ဟုလည်းကောင်း၊ white collared employee ကို 'ကော်လာဖြူ အလုပ်သမား'ဟု လည်းကောင်း၊ white line ကို 'မြောင်လိမ်သည်' ဟုလည်းကောင်း၊ red tapain ကို 'ကြိုးနီစနစ်' ဟုလည်းကောင်း၊ ထင်ရှားသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ စာရင်း၊ လွှတ်တော်အစီရင်ခံစာ၊ ဈေးဝယ်လမ်းညွှန် စသည့် အကြောင်းအရာအစုံပါသော အနှစ်ချုပ်စာအုပ်ကို blue book ဟူ၍ လည်းကောင်း တင်စား

ထားသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ blue book ကို မြန်မာဘာသာ သို့ပြန်သောအခါ 'အပြာစာအုပ်' ဟူ၍ ဖြစ်သွားပြီး မကောင်းသည့်သဘောဖြင့်သာသုံးနှုန်းကြသည်။ ဤတွင် ဘာသာပြန်မွေးစားသည့် ဥပစာမှာ အနက်ကွဲသွားသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားမှ တင်စားထား သော စကားလုံးများကို မြန်မာဘာသာစကားတွင် မွေးစားသုံးနှုန်းထားလေ့ရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ထို့ပြင်-

- wage a cold war - စစ်အေးတိုက်သည်
- paper tiger - စက္ကူကျား
- cultural revolution - ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေး
- rightist - လက်ယာသမား
- ambush - ချုံခိုတိုက်သည်
- face to face - မျက်နှာချင်းဆိုင်

စသည်တို့ဖြင့် မွေးစားထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားမှ ဥပစာနှင့် မြန်မာဘာသာစကားရှိ ဥပစာတို့မှာ သဘောချင်းတူညီမှု နီးစပ်မှုရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ စကားရှိ ဥပစာစကားလုံးတို့ကို မြန်မာ တို့က မွေးစားကာတင်စားထားသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားမှ မွေးစားဥပစာများ ကို လေ့လာရာတွင် နေ့စဉ်ထုတ်မြန်မာသတင်းစာများကို အခြေခံ၍ တင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားသာမက အခြားသောဘာသာစကားများမှ မွေးစားထားသော ဥပစာ များကိုလည်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ယင်းတို့မှာ-

ချစ်တီး - တမိလ် - စေဋီ - မြန်မာပြည်သို့လာရောက်၍ ငွေတိုးချစားလေ့ ရှိသော အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းသားတစ်မျိုး။

ယင်းကို ချစ်တီးကျသည်ဟု မြန်မာမှုပြုပြီး သုံးသောအခါတွင် အလွန်စေးနဲသူကို တင်စားသည့် သဘော ဖြစ်သွားကြောင်းတွေ့ရသည်။

ပဆစ် - ဟိန္ဒူ - ပစိသ် - ကြွေစေ့ခြောက်စေ့ပစ်၍ ပိုကိုအကွက်ရွှေ့ကစားရသည့် ကစားနည်း။ ပဆစ်အိမ်။ ပဆစ်ကကစားရာတွင် ပိုရွှေ့ရန်အတွက်ပါ သော အခင်း။

ယင်းကို ရေသည်ပြဇာတ်တွင် ရေသည်မိန်းမက 'မှောင်ကျအောင်ညစ်ပါ တဲ့ ပဆစ်အိမ်ကို၊ သုံးလွန်းလိမ်ခါးတင်ထိုးလို့၊ ရေအိုးကိုရွက်၊ မူရာတော်နွဲ့နှောင်း နှင့်၊ ရေချိုရောင်းထွက်တော့မယ်' ဟူ၍ သုံးထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အဖာအစပ် များလွန်းပုံကို ပဆစ်အိမ်ကွက်များကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်ဟု တင်စားသုံး ထားကြောင်းတွေ့ရပါသည်။

ပါစားပေး - မွန် . ပါ - နှစ်

ပဆစ်ပစ်ရာ၌ ကြွေလေးစေ့မှောက်၍ နှစ်စေ့လန်နေခြင်းကို 'ပါ' ဟုခေါ်ပါသည်။ ကြွေနှစ်စေ့ အသာပေးသည်ကို 'ပါစားပေးသည်'ဟုခေါ်ပါသည်။ ထိုသဘောကိုအစွဲပြု၍ သုံးသောအခါ

‘အခွင့်အရေးအသာပေးသည်’ ဟူ၍သောအဓိပ္ပာယ် ဖြင့် ‘သူ့အလုပ်ရှင်ကသူ့ကိုပါစားပေးတယ်’ ဟူ၍ တင်စားသုံးထားကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ဘာသာစကားတိုင်းသည် အတွေးအခေါ်အသစ်၊ လူမှုကိစ္စအသစ်တို့ အတွက် ဘာသာစကား လိုအပ်ချက်အရ စကားလုံးများကို ပြောင်းလဲသုံးစွဲရာမှ စကားလုံး အသစ်များ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ စကားလုံးအသစ်များ ဖြစ်ပေါ်လာစေ ရန် ဥပစာတင်စားခြင်းသည်လည်း အပါအဝင်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပစာတင်စားခြင်း သည် ဘာသာစကားအားလုံးတွင် တွေ့နိုင်သည့်အလျောက် ဥပစာများကို ဘာသာ စကားတစ်ခုမှ တစ်ခုသို့ဘာသာပြန်ဆိုပြီး မွေးစားယူတတ်ကြသည်။ မြန်မာ ဘာသာစကားတွင် ဘာသာခြားမှမွေးစားထားသော စကားလုံးအများအပြားရှိ သော်လည်း ဤစာတမ်းတွင် ပါဠိဘာသာမှ မွေးစားထားသော စကားလုံးများ၏ ဥပစာများနှင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှ မွေးစားထားသော ဥပစာများ ကိုသာ လေ့လာ တင်ပြထားပါသည်။

ပါဠိဘာသာမှမွေးစားထားသော ဥပစာများကိုကြည့်လျှင် မူလအနက်ရိုးဖြင့် သုံးထားပြီး မြန်မာစကားများနှင့်ပေါင်းစပ်ကာ ဥပစာစကားများ ဖြစ်သွားကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ပါဠိဘာသာမှ မွေးစားထားသော ဥပစာစကားလုံးများတွင် ဒြပ်မဲ့ကို ဒြပ်ရှိသဘောဖြင့်တင်စားထားသော ဥပစာများ ကို အများဆုံးတွေ့ရပါသည်။ ထို့ပြင် ပါဠိမှမွေးစားရာတွင် ကညာ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ ဒုက္ခ စသည်တို့ ကဲ့သို့ အသံလှယ်၍လည်းကောင်း၊ စိတ်နှင့်မာန်တို့ကဲ့သို့ မြန်မာမှုပြု၍လည်းကောင်း မွေးစားထား သည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ဥပစာတင်စားမှုကြောင့် မူလအနက်မှ အနက်အဓိပ္ပာယ်သစ်များ တိုးပွားလာ ကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှ မွေးစားထားသော ဥပစာများမှာ မူလဘာသာ စကားတွင် တင်စားသုံးသကဲ့သို့ မြန်မာဘာသာတွင်လည်း တင်စားသုံးထားကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ထိုသို့တင်စားရာတွင် ဘာသာပြန်ခြင်းနည်းဖြင့် မွေးစားထားကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ဥပစာများ ကြောင့် ဆိုလိုသည့်အချက်ကို ပေါ်လွင် အောင်ဖော်ပြနိုင်ပြီး စကားအသုံးလည်း ဆန်းကြယ်လာ သည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာဘာသာစကားတွင် သုံးနှုန်းနေသော ဥပစာများမှာ မြန်မာ စကား ချည်းသက်သက်မဟုတ်ဘဲ ဘာသာခြားစကားလုံးများလည်း ပါဝင်ကြောင်းသိရှိစေရန်လေ့လာ တင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မွေးစားဥပစာများကို လေ့လာခြင်းဖြင့် စကားလုံးအသစ်များ တိုးပွားလာ ခြင်း၊ ဆိုလိုသည့်အဓိပ္ပာယ်ပေါ်လွင်အောင်ဖော်ပြနိုင်ခြင်း စသည်တို့ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ ဘာသာ စကားတိုင်းတွင် တင်စားသုံးနှုန်းထားသော ဥပစာစကားလုံးများကြောင့် ဝေါဟာရများ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုး လာသည်ကို လေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။

နိဂုံး

ဤစာတမ်းသည် ‘မြန်မာဘာသာစကားရှိ မွေးစားစကားလုံးများမှ ဥပစာအသုံးများ’ကို အကျဉ်းမျှသာတင်ပြသော စာတမ်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့ တင်ပြရာ၌ စာတမ်းတွင် မပါဝင်သေးသည့် စကားလုံးများလည်း ကျန်ရှိနေပါသေးသည်။ သို့သော် လက်လှမ်းမီသမျှ စကားလုံးများကို လေ့လာ၍ ကြိုးစားတင်ပြထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျန်ရှိနေသော အခြားဘာသာတို့မှ မွေးစားဥပစာများကို

သုတေသနပြုလိုသူများအတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်သောစာတမ်းတစ်စောင် ဖြစ်မည်ဟု ယုံကြည် မိပါသည်။

ကျေးဇူးတင်လွှာ

ဤစာတမ်း ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ဝိုင်းဝန်းကူညီပေးပါသော ဟင်္သာတတက္ကသိုလ် ပါမောက္ခချုပ် ဆရာမကြီး ဒေါက်တာသိင်္ဂီရွှေ၊ ဟင်္သာတတက္ကသိုလ် ဒုတိယပါမောက္ခချုပ် ဆရာမကြီး ဒေါက်တာရီရီသန်း၊ ဟင်္သာတတက္ကသိုလ် ဒုတိယပါမောက္ခချုပ် ဆရာမကြီး ဒေါက်တာချိုကြည်သန်း၊ ဟင်္သာတတက္ကသိုလ် သုတေသနဂျာနယ်ဖြစ်မြောက်ရေး အဖွဲ့ဝင်များအားလည်းကောင်း၊ မြန်မာစာဌာန ပါမောက္ခ(ဌာနမှူး) ဆရာမကြီး ဒေါက်တာအိအိခင်နှင့် ပါမောက္ခ ဆရာမကြီး ဒေါက်တာခင်မြင့်ရီတို့အားလည်းကောင်း ကျေးဇူးအထူးတင်ရှိပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

ခင်မင်၊ မောင်(ခနုဖြူ)။ (၂၀၀၅)။ စကားသမုဒ္ဒရာစာသမုဒ္ဒရာ။ ဒုတိယအကြိမ်၊ ရန်ကုန်၊ အားမာန်သစ်စာပေ။

ခင်မင်၊ မောင်(ခနုဖြူ)။ (၂၀၀၅)။ သက်တံရောင်စုံဘာသာစကား။ ရန်ကုန်၊ ကြယ်နီစာပေတိုက်။

ခင်မင်၊ မောင်(ခနုဖြူ)။ (၂၀၀၉)။ ဘာသာအမြင်၊ စာပေအမြင်၊ ရန်ကုန်၊ ပုဂံစာအုပ်တိုက်။

ခင်မင်၊မောင်(ခနုဖြူ)။(၂၀၁၈)။လူ့ကိုယ်ခန္ဓာနှင့်ဘာသာစကား။ရန်ကုန်၊စိုးမိုးလွင်မိသားစုစာပေ။

ခင်အေး၊ ဒေါက်တာ။ (၂၀၀၄)။ အတ္ထုဗေဒနိဒါန်း၊ ရန်ကုန်၊ ပညာတန်ဆောင်ပုံနှိပ်တိုက်။

တင်လှ၊ ဦး၊ (မဟာဝိဇ္ဇာ)။ (၁၉၆၃)။ ဘာသာနှင့်စာပေ၊ ရန်ကုန်၊ အောင်မြင်စာပေ။

ထွန်းမြင့်၊ ဦး။ (၁၉၆၈)။ ပါဠိသက်ဝေါဟာရအဘိဓာန်။ တက္ကသိုလ်ပုံနှိပ်တိုက်။

မြန်မာစာအဖွဲ့။ (၁၉၉၉)။ ခရီးဆောင်မြန်မာအဘိဓာန်။ ရန်ကုန်၊ မြန်မာစာအဖွဲ့ပုံနှိပ်နှင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေး။

မြန်မာစာအဖွဲ့။ (၁၉၉၄)။ ကျောင်းသားသုံး၊ အင်္ဂလိပ်-အင်္ဂလိပ်။ မြန်မာအဘိဓာန်။ ရန်ကုန်၊ စာရေးကိရိယာနှင့် ဓာတ်ပုံပစ္စည်းရောင်းဝယ်ရေး၊ ကုန်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန။

လှသမိန်။ (၂၀၀၅)။ မြန်မာဘုန်းစကားအဓိပ္ပာယ်နှင့်သုံးနည်း။ ရန်ကုန်၊ ဒုတိယအကြိမ်၊ ပတ္တမြားမေ့မိစာပေ။

သန်းသန်း၊ ဒေါက်တာ၊ (၂၀၀၇)။ မြန်မာဘာသာစကားမှ ဥပစာအသုံးများ လေ့လာချက်။ မြန်မာစာဌာန၊ ဒဂုံတက္ကသိုလ်။

ဟုတ်စိန်၊ ဦး။ (၁၉၅၆)။ ပါဠိ-မြန်မာအဘိဓာန်။ ပြည်တောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ ပုံနှိပ်ရေးနှင့် စာရေးကိရိယာဌာန။

အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ။ (၂၀၁၈)။ သုတေသနဟူသည်။ ရန်ကုန်၊ ဧရာဝတီစာပေတိုက်။